

Dr. J. JANKO:

Statistický přehled podpor v nezaměstnanosti.*)

I.

Ve statistickém přehledu podpor v nezaměstnanosti, v Sociální Revui dosud uveřejněném, schází ještě několik dat, aby byl obraz o nezaměstnanosti úplným do konce roku 1919. Doplňuje se tedy tabulka B Sociální Revue č. 7. následujícími čísly, která udávají

p o č e t n e z a m ě s t n a n ý c h o s o b

podporovaných dle zákona ze dne 10. prosince 1918 č. 63. sb. z. a nař.

Z e m ě:	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Čechy . .	150.191	127.839	104.902	86.208	89.167	90.037
Morava . .	18.939	13.314	6.289	5.635	5.606	5.398
Slezsko . .	4.227	4.015	3.824	3.575	3.808	3.460
Dohromady	173.357	145.168	115.015	95.418	98.641	98.895

Dále se uvádí obnos vyplacený na podporách v nezaměstnanosti za poslední čtvrtletí roku 1919.**)

	Čechy Kč	Morava Kč	Slezsko Kč
v říjnu 1919	8,990.585.71	622.935.34	426.398.64
v listopadu 1919	8,790.426.53	620.175.96	546.083.90
v prosinci 1919	7,481.462.95	564.241.63	417.223.45

Přehlédneme-li nyní celé období od 15. prosince 1918 do konce roku 1919 shledáme, že úhrnná výplata činila:

	na podporách, Kč	na správních nákladech, Kč	%
Čechy	210,506.027.18	1,777.487.79	0.84
Morava	26,575.283.16	254.398.13	0.96
Slezsko	9,574.767.86	105.743.61	1.10
Slovensko	97.717.064.94	48.070.—	0.05
Celkem	344,373.143.14	2,185.699.53	0.63

Podrobné rozvedení správních nákladů ve svrchu uvedeném období podáváme v následující tabulce:

*) Pokračování článku téhož názvu v čísle 10. Sociální Revue.

***) K sestavení vyplacených obnosů použito rukopisu p. J. Tomase.

Výkaz osobních a věcných nákladů na demobilizační výbory v době od 15. prosince 1918 do 31. prosince 1919.

Země	útravné za schuze	odměny referen- tum	odměny kancelář. úředník.	věcné kancelář. potřeby	celkem
Čechy . . .	361.587.29	481.391.73	710.902.86	223.605.91	1,777.487.79
Morava . . .	56.307.78	77.895.35	84.574.38	35.620.62	254.398.13
Slezsko . . .	28.191.27	30.389.99	23.656.—	23.506.35	105.743.61
Slovensko . . .	—	—	—	—	48.070.—
Součet . . .	446.086.34	589.677.07	819.133.24	282.732.88	2,185.699.53

Na státních příspěvcích ku podporám v nezaměstnání jednotlivým firmám (refundacích) bylo vyplaceno za celou dobu do 31. prosince 1919

v Čechách	4,924.641.99 Kč
na Moravě	1,873.693.40 „
ve Slezsku	1,112.249.30 „
na Slovensku	386.174.87 „
Celkem	8,296.759.56 Kč

Úhrnný obnos vyplacený do 31. prosince 1919 je tedy 346,558.842.67 Kč.

Výplata podpor v nezaměstnanosti činila průměrně týdně roku 1919:

v Čechách	3,898.259.76 Kč
na Moravě	475.468.20 „
ve Slezsku	177.403.10 „
na Slovensku	1,611.951.— „
Celkem	6,163.082.06 Kč

a od června 1919 klesala vesměs pod tento průměr.

Za dobu od 15. prosince 1918 do konce roku 1919 dosáhly vyplacené podpory v nezaměstnanosti největší výše v těchto politických okresích:

v Čechách: Liberec	14,317.219.88 Kč
Jablonec n. N.	9,108.790.30 „
Aš	7,975.329.25 „
Děčín	6,677.260.53 „
Rumburk	6,505.000.— „
Náchod	6,314.397.56 „
na Moravě: Šumperk	3,601.789.35 Kč
Mor. Třebová	3,013.294.80 „
Brno	2,549.090.01 „
ve Slezsku: Opava	2,660.203.71 Kč
Krnov	2,523.631.73 „
na Slovensku: Bratislava	2,554.704.10 Kč

Rok 1920.

V posledním čtvrtletí roku 1919 se nezaměstnanost poněkud zvyšovala, jak je viděti z čísel, udávajících počet nezaměstnaných v těchto měsících; dospěla však v prosinci svého vrcholu. V následujícím období rozvíjením se hospodářské činnosti a působením ministerstva sociální péče podařilo se vyplácení podpor velmi podstatně omeziti a na číslech, udávajících počet nezaměstnaných osob podporovaných přímo státem, je tendence klesající dobře patrna. Zvláště značný je úbytek na jaře koncem března, kdy byly podnikány nouzové práce a začalo zaměstnání v zemědělství. Pozorujeme, že od ledna do června t. r. klesla celková nezaměstnanost na třetinu.

Přehled podporovaných příslušníků republiky československé dle zákona ze dne 10. prosince 1918 č. 63. sb. z. a nař. v období leden až červen 1920.

Země		Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen
Čechy	počet osob	86.754	84.292	73.885	46.810	37.202	27.361
	výše podp. v Kč	16.130.534.54	9.067.937.70	6.443.150.93	6.209.133.84	3.832.155.86	3.293.540.58
Morava	počet osob	4.408	4.699	4.952	2.762	2.512	2.124
	výše podp. v Kč	640.124.92	510.153.53	483.902.84	545.740.22	280.220.57	274.567.59
Slezsko	počet osob	4.164	3.460	2.525	1.891	1.274	375
	výše podp. v Kč	511.339.64	341.232.44	320.429.16	324.549.42	162.953.63	103.140.53
Celkem	počet osob	95.326	92.451	81.362	51.463	40.988	29.850
	výše podp. v Kč	17.251.999.10	9.919.359.17	7.217.462.93	7.079.423.43	4.325.333.06	3.674.248.70
Slovensko	počet osob	9.397	4.026	3.521	2.098	2.037	936
	výše podp. ¹⁾	1.380.000 -*	1.220.000 -**	490.000.—	280.000.—	230.000.—	90.000.—

*) V měsíci lednu 1920 byly vyplaceny podpory, připadající za dobu minulou, za měsíc prosinec 1919 a to značné obnosy v Košicích a Žilině.

**) Obnos na podporách vyplacený v poměru k počtu dělnictva nezaměstnaného je vysoký, ježto v únoru byly v několika případech placeny podpory za leden.

¹⁾ Výše podpor vyplacených na Slovensku nemohla býti dosud zcela přesně stanovena, proto jsou uvedena čísla přibližná.

Za I. čtvrtletí roku 1920 bylo tedy vyplaceno v Čechách, na Moravě a ve Slezsku na podporách v nezaměstnanosti 34,418.821.70 Kč a v II. čtvrtletí 15,019.002.24 Kč.

V celkových číslech udávajících počet nezaměstnaných jest průměrně obsaženo

80% průmyslových dělníků, z čehož polovici tvoří ženy,

5% zaměstnanců v obchodu, z čehož ženy tvoří něco méně než polovinu,

15% připadá na demobilisované.

Obnosy v tabulce uvedené zahrnují také refundace; obnos vyplacený v lednu je proto tak neúměrně vysoký, že obsahuje příspěvek Škodovým závodům poukázaný ve výši 5,816.546.54 Kč.

Koncem června a v následující době nastalo nové zhoršení ve výrobě průmyslové, hlavně v průmyslu textilním, vyvolané nedostatkem odbytu hotových tovarů. Stoupající valuta naší měny v cizině přerušila vývoz našich výrobků do ciziny, hlavně tovarů textilních, jichž je u nás taková nadvýroba, že se musí hledatí odbyt za hranicemi. Současně nastalo v některých cizích státech klesání cen zboží, což vyvolalo jistou zdrželivost také u domácích konsumentů, čímž i domácí trh byl podvázán. Přebytek výroby v některých odvětvích průmyslu dostoupil takové výše, že další hromadění zásob není hospodářsky možné, zastavuje se tedy výroba a vzchází nezaměstnanost podnikatelů, která zvyšuje již stávající nezaměstnanost dělnictva a postihuje hlavně obor textilní.

Vliv těchto okolností se jeví v nápadném zvýšení procenta vyplacených příspěvků státních firmám textilním v druhém čtvrtletí t. r.

Státní příspěvky poukázané firmám k podporám nezaměstnaného dělnictva činily:

	v I. čtvrtletí od 1./I. do 31./III. 1920	v II. čtvrtletí od 1./IV. do 30./VI. 1920.
v Čechách	K 8,282.241.32	K 1,228.066.90
na Moravě	„ 999.072.76	„ 339.835.69
ve Slezsku	„ 377.886.29	„ 105.672.07
Celkem	K 10,848.070.81	K 1,695.311.53

Za celé první pololetí bylo vyplaceno na refundacích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

na Slovensku	„ 1,414.515.66
------------------------	----------------

V obnosu za první čtvrtletí jsou některé značně vysoké položky z minulého roku, které byly dodatečně poukázány, kdežto obnos za druhé čtvrtletí není dosud úplným.

Z obnosu celkem na refundacích poukázaného bylo vyplaceno v průmyslu textilním:

v I. čtvrtletí 1920	33%
v II. čtvrtletí 1920	81%

Správní náklady si vyžádaly od 1. ledna do 28. března 1920 následujících obnosů:

Čechy . .	50.267.24	98.707.33	167.206.16	29.455.69	345.636.42	1.08
Morava . .	6.921.26	11.436.—	8.370.—	1.266.20	27.993.46	1.68
Slezsko . .	3.358.52	3.100.—	7.600.—	—.—	14.058.52	1.18
Celkem . .	60.547.02	113.243.33	183.176.16	30.721.89	387.688.40	1.31

Ve svrchu uvedené tabulce, obsahující počet nezaměstnaných osob v jednotlivých měsících prvního pololetí r. 1920, nejsou zahrnuti nezaměstnaní, kteří byli podporováni prostřednictvím podniků; jich střední počet v jednotlivých měsících podává následující přehled:

Střední počet nezaměstnaných dělníků, podporovaných prostřednictvím podniků v I. pololetí 1920.

Země:	leden	únor	březen	duben	květen	červen
Čechy	34.385	27.540	23.124	13.124	11.256	12.680
Morava	5.146	4.215	2.390	1.403	939	1.014
Slezsko	2.819	3.392	2.674	2.541	2.346	3.452
Dohromady	42.350	35.147	28.188	17.068	14.541	17.146
Slovensko	4.483	3.395	2.856	707	423	91

Jak bylo již svrchu podotknuto, přišla také u nás, jako ve všech okolních státech, koncem června vlna stagnace a způsobila zase částečný vzestup nezaměstnanosti, takže počet nezaměstnaných přímo podporovaných byl:

	v červenci	v srpnu
v Čechách	29.495	28.858 •
na Moravě	2.684	2.890
ve Slezsku	374	378
Dohromady	32.563	32.126

Podrobnější rozvedení bude podáno ve zprávě celoroční.

Sommaire.

Partie non officielle.

Les travaux et les efforts du Ministère de la Prévoyance sociale réalisés jusqu' à présent, par le Dr. Lev Winter, ancien ministre.

L'organisation et les tâches des orphelinats, par Joseph Malinský.

Les séances et les résultats de la Conférence internationale du Travail à Gênes en 1920, par Jacques Soušek, chef de Section.

La législation ouvrière et sociale à l'Étranger. — II. La législation sociale en France en 1919.

L'aperçu statistique des allocations de chômage, par le Dr. J. Janko.

L'index des salaires moyens, par le Dr. J. Janko.